

En röst för kvinnor och natur

Berättelse

Elin Wägner föddes i Lund år 1882. Hennes mamma dog när Elin var tre år. När hon blev vuxen började hon arbeta som journalist. Det var ovanligt, eftersom nästan bara män var journalister då.

Elin skrev gärna om svåra frågor. Hon tyckte att det var orättvist att kvinnor inte fick rösta. Därför kämpade hon för kvinnors rösträtt. År 1910 skrev hon romanen *Pennskaftet*. Den handlar om en ung kvinna som arbetar som journalist. När kvinnor till slut fick rösta 1919 var Elin mycket glad, eftersom hon hade arbetat hårt för det.

Samma år var hon med och startade Rädda Barnen. Det är en organisation som hjälper barn som har det svårt. Elin ville att samhället skulle hjälpa de som behövde det mest.

Elin Wägner ville också ha fred i världen. Hon arbetade mot krig, även när det var krig i Europa. Senare blev hon orolig för naturen. Redan på 1940-talet skrev hon att människan förstör jorden. Därför kallas hon ibland för en av Sveriges första miljötänkare.

År 1944 valdes Elin in i Svenska Akademien. Hon var den andra kvinnan där, efter Selma Lagerlöf. Elin Wägner dog år 1949. Men hennes frågor om jämställdhet, fred och natur är viktiga än i dag.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
journalist	person som skriver i tidningar
ovanligt	något som inte händer ofta
orättvist	inte rätt, inte rättvist
rösta	välja vem som ska bestämma i ett land
roman	en lång bok med en berättelse
organisation	en grupp som arbetar mot samma mål
samhälle	alla människor i ett land tillsammans
fred	när det inte är krig
natur	träd, vatten, djur och luft
jämställdhet	när kvinnor och män har samma rättigheter

Läsförståelsefrågor

1. Var föddes Elin Wägner?
 1. i Stockholm
 2. i Lund
 3. i Göteborg
2. Vad arbetade hon som?
 1. lärare
 2. läkare
 3. journalist
3. Vad handlar boken *Pennskaftet* om?
 1. en ung kvinna som är journalist
 2. ett barn i nöd
 3. ett krig i Europa
4. Vilken organisation startade hon år 1919?
 1. Röda Korset
 2. Rädda Barnen
 3. Greenpeace
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Elin kämpade för att kvinnor skulle få rösta.
 2. Elin hade två barn.
 3. Elin tyckte att krig var bra.
6. Varför var det ovanligt att Elin arbetade som journalist?
7. Vad var Elin orolig för redan på 1940-talet?
8. Varför kallas Elin ibland för en av Sveriges första miljötankare? (inferens)

Facit

1. i Lund
1. journalist
1. en ung kvinna som är journalist
1. Rädda Barnen
1. **ja b) det står inte i texten c) nej**
- Exempel på svar: Det var ovanligt eftersom nästan bara män var journalister på den tiden.
- Exempel på svar: Hon var orolig för naturen och skrev att människan förstör jorden.
- Exempel på svar: Hon skrev om miljön redan på 1940-talet, långt innan många andra började bry sig om naturen.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Temat är en kvinna som kämpade för rättvisa, fred och natur. Texten passar för att prata om kvinnors rättigheter förr och nu. Du kan också knyta an till elevernas egna erfarenheter av att rösta.

Diskussionsfrågor

- Varför är det viktigt att få rösta?
- Elin brydde sig om naturen. Vad gör du själv för naturen?
- Känner du till någon kvinna som har kämpat för något viktigt? Berätta.
- **Skriv (3 meningar):** Skriv om en sak i världen som du vill ändra på, och varför.

Källor och faktagranskning

- Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (SKBL): Elin Mathilda Elisabeth Wägner – <https://skbl.se/sv/artikel/ElinWagner>
- Nationalencyklopedin (NE): Elin Wägner – <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/elin-wagner>
- Wikipedia: Elin Wägner – https://en.wikipedia.org/wiki/Elin_W%C3%A4gner
- Helsingborgs stadslexikon: Elin Wägner – <https://stadslexikon.helsingborg.se/elin-wagner/>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Elin Wägner föddes 16 maj 1882 i Lund och dog 7 januari 1949 i Rösås (Berg) i Kronobergs län. Hon var författare, journalist, feminist, fredsaktivist och tidig miljöförespråkare. Hon var aktiv i kampen för kvinnlig rösträtt (rösträtten beslutades 1919 och användes första gången i andrakammarvalet 1921), var initiativtagare till Rädda Barnen (1919), engagerad i kvinnoskolan vid Fogelstad och tidskriften Tidevarvet. Kända böcker: Norrtullsligan (1908), Pennskaftet (1910), Åsa-Hanna (1918) och debattboken Väckarklocka (1941). Hon valdes in i Svenska Akademien 1944 som dess andra kvinna (efter Selma Lagerlöf). Osäkerhet: fotots exakta år anges som cirka 1917 (vissa källor anger 1910-talet/1920-talet); detta är därför ungefärligt.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.